

3 1761 07036165 4

Hikmet, Nazim

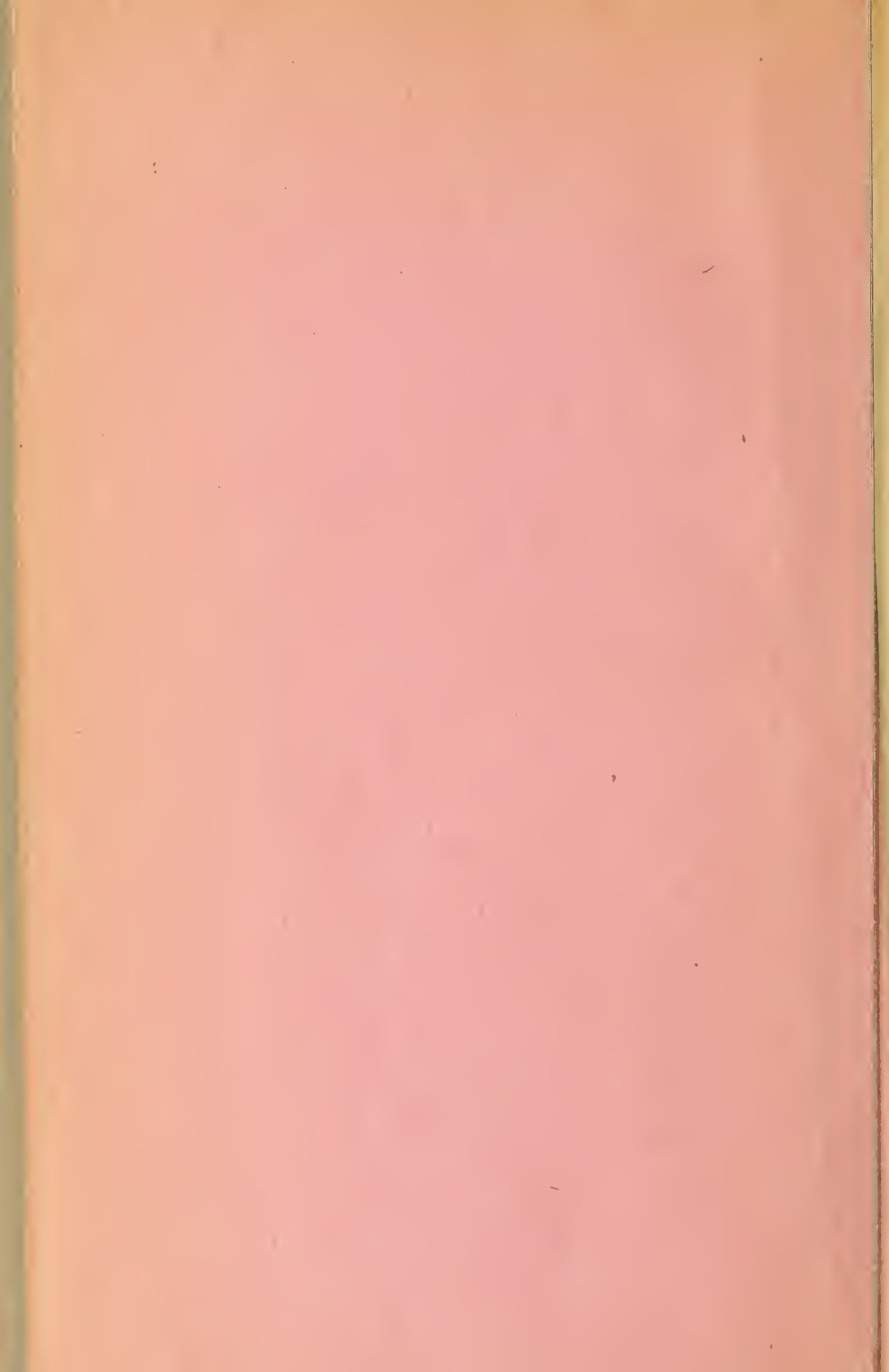
835 [i.e. Sekizyüzotuzbeş]
satır

PL

248

H45S4

18/549

835

SATIR

Nazım Hikmet

PL
248
H45 S4

Güneşi içenlerin Türküsü

Bu bir türkü:-

toprak çanaklarda

güneşi içenlerin türküsü!

Bu bir örgü:-

alev bir saç örgüsü!

kıvranyor;

kanlı kızıl bir meş'ale gibi yanıyor

esmer alınlarında

bakır ayakları çıplak kahramanların!

Ben de gördüm o kahramanları,

ben de sardım o örgüyü,

ben de onlarla

güneşe giden

köprüden

geçtim!

Ben de içtim toprak çanaklarda güneşi.

Ben de söyledim o türküyü!

Yüreğimiz topraktan aldı hızını;

altın yeleli aslanların ağzını

yırtarak

gerindik!

Sıgradık;

şimşekli rüzgâra bindik!.

Kayalardan

kayalarla kopan kartallar

çirpiyor ışıktaki yıldızlanan kanatlarını.

Alev bilekli suvariler kamçılıyor

şaha kalkan atlarını!

Akın var

güneşe akın!

Güneşi zaptedeceğiz

güneşin zaptı yakın!

Düşmesin bizimle yola:

evinde ağlayanların

göz yaşlarını

boynunda ağır bir

zincir

gibi taşıyanlar!

Bıraksın peşimizi

kendi yüreğinin kabuğunda yaşayanlar!

İşte :

şu güneşten

düşen

ateşte

milyonlarla kırmızı yürek yanıyor!

Sen de çıkar

göysünün kafesinden yüreğini;

şu güneşten

düşen

ateşe fırlat;

yüreğini yüreklerimizin yanına at!

Akın var

güneşe akın!

Güneşi zaaptedeceğiz

güneşin zaptı yakın!

Biz topraktan, ateşten, sudan, demirden doğduk!

Güneşi emziriyor çocuklarımıza karımız,

toprak kokuyor bakır sakallarımız!

Neş'emiz sıcak!

kan kadar sıcak,
delikanlıların rüyalarında yanan
o "an,,
kadar sıcak!
Merdivenlerimizin çengelini yıldızlara asarak,
ölülerimizin başlarına basarak
yükseliyoruz
güneşe doğru!
Ölenler
döğüşerek öldüler;
güneşe gömüldüler.
Vaktimiz yok onların matemini tutmaya!

Akın var
güneşe akın!
Güneşi zaaaptedeceğiz
güneşin zaptı yakın!

Üzümleri kan damlalı kırmızı bağlar tütüyor
Kalın tuğla bacalar
kıvranarak
ötüyor!
Haykırdı en önde giden
emreden!
Bu ses!
Bu sesin kuvveti,

bu kuvvet,
yaralı aç kurtların gözlerine perde
vuran,
onları oldukları yerde
durduran
kuvvet!
Emret ki ölelim
emret!
Güneşi içiyoruz sesinde
Coşuyoruz
coşuyor!...
Yangınlı ufukların dumanlı perdesinde
mızrakları gökü yırtan atlılar koşuyor!

Akın var
güneşe akın!
Güneşi zaaaaptedeceğiz
güneşin zaptı yakın!

Toprak bakır

gök bakır.

Haykır güneşi içenlerin türküsünü,

Hay-kır

Haykıralım!

SALKIM SÖĞÜT

Akıyordu su
gösterip aynasında söğüt ağaçlarını.
Salkım söğütler yıkıyordu suda saçlarını!
Yanan yalın kılıçları çarparak söğütlere
koşuyordu kızıl atlılar güneşin battığı yere!
Birden
bire kuş gibi

vurulmuş gibi
kanadından

Yaralı bir atlı yuvarlandı atından!
Bağırmadı,
gidenleri geri çağırmadı,
baktı yalnız dolu gözlerle
uzaklaşan atlıların parıldayan nallarına!

Ah ne yazık!

Ne yazık ki ona
dört nal giden atların köpüklü boynuna bir daha yatmayacak,
beyaz orduların ardında kılıç oynatmayacak!

Nal sesleri sönüyor perde perde,
Atlılar kayboluyor güneşin battığı yerde!

Athılar athılar kızıl athılar,
atları rüzgâr kanatlılar!

Atları rüzgâr kanat...

Atları rüzgâr

Atları...

At...

Rüzgâr kanatlı atlılar gibi geçti hayat!

Akar suyun sesi dindi.

Gölgeler gölgelendi

renkler silindi.

Siyah örtüler indi

mavi gözlerine,

sarktı salkım söğütler

sarı saçlarının

üzerine!

Ağlama salkım söğüt

ağlama,

Kara suyun aynasında el bağlama!

el bağlama!

ağlama!

1928

ORKESTRA

Bana bak!
Hey!
Avanak!
Elinden o zırlıtıyı bıraksana!
Sana,
üç telinde üç sıska bülbül öten
üç telli saz
yaramaz!

Bana bak!
hey!
Avanak!
Üç telinde üç sıska bülbül öten
üç telli saz
dağlarla dalgalarla kütleleri
ileri
atlatamaz!

Üç telli saz
yatağını değiştirmek isteyen
nehirlerden:-
köylerden şehirlerden
aldığı hızla,

milyonlarla ağzı
birtek

ağızla
güldüremez!
Ağlatamaz!

hey!

hey!

üç telli sazın

üç telinde öten üç sıska bülbül öldü acından.

Onu attım

köşeye!

hey!

hey!

üç telli sazın

ağacından

deli tiryakilere

içi afyon lüleli

bir çubuk

yaptılar!

Hey!

Hey!

**Dağlarla dalgalarla, dağ gibi dalgalarla, dalga gibi
dağ-lar-la**

başladı orkestram!

Hey!

Hey!

Âğır sesli çekiçler

sağır

örslerin kulağına

Hay-kır-dı!.

Sapanlar güleşiyor tarlalarla,

tarlalarla!

Coştı çalgıcı başı,

esiyor orkestram

**dağlarla dalgalarla, dağ gibi dalgalarla, dalga gibi
dağ-lar-la**

1921

PİYER LOTİ

"Esrar!

Tevekkül!

Kısmet!

Kafes, han, kervan

şadırvan!

Gümüş tepsilerde rakeden sultan!

Mihrace, padişah,

binbir yaşında bir şah,

Minarelerden sallanıyor sedef nalınlar,

burunları kınalı kadınlar

ayaklarıyla gergef dokuyor.

Rüzgârlarda yeşil sakallı imamlar ezan okuyor!"

İşte frenk şairinin gördüğü şark!

İşte

dakikada 1.000.000 basılan

kitapların

şarkı!

Lâkin

ne dün

ne bugün

ne yarın

böyle bir şark
yoktu,
olmayacak!

Şark
üstünde çıplak
esirlerin
aç geberdiği toprak!
Şarklıdan başka herkesin
orta malı olan memleket!
Açlığın kıtlıktan öldüğü diyar!
Ağzına kadar
buğdayla dolu ambar!
Avrupanın ambarı!

Asya!
Amerikan dretnotlarının tel direklerine
senin Çinlilerin
uzun saçlarından
sarı mumlar gibi asıyorlar kendilerini!
Himalayanın
en yüksek
en dik
en karlı tepesinde
Britanya zabitleri cazbant çaldırıyorlar,
kara tırnaklı ayaklarını daldırıyorlar,
Paryaların
beyaz dişli ölülerini attığı Ganja!
Anadolu baştan başa
Armistrongun
talim meydanı oldu!
Asyanın bağı doldu!
Şark
yutmayacak
artık!
Bıktık be bıktık!
İçinizden biri
can verebilse bile

açlıktan ölen öküzümüze,

burjuvaysa eğer

gözükmesin gözümüze!

Hattâ sen

sen *Piyer Loti!*

Sarı muşamba derilerimizden

birbirimize

geçen

tifüsün biti

senden daha yakındır bize

Fransız zabiti!

Fransız zabiti sen,

o üzüm gözlü Azadeyi

bir oruspudan

daha çabuk unuttun!

Kâlbimize diktiğin

Azadenin taşını

bir tahta hedef gibi topa tuttun!

Bilmeyenler

bilsin:

sen bir şarlataundan başka bir şey değilsin!

Şarlatan!

Çürük Fransız kumaşlarını

yüzde beş yüz ihtikârla şarka satan:

Piyer Loti!

Ne domuz bir burjuvaymışsın meğer!

Maddeden ayrı ruha inansaydım eğer,

Şarkın kurtulduğu gün

senin ruhunu

köprü başında çarmıha gerer

karşısında cıgara içerdim!

Ben elimi size verdim,

size verdik biz elimizi

kucaklayın bizi

Avrupanın sankiötları!

Sürelim yan yana bindiğimiz al atları!

Menzil yakın

bakın

kurtuluş günü artık sayılı.

Önümüzde şarkın kurtuluş yılı

bize kanlı mendilini sallıyor.

Al atlarımız emperyalizmin göbeğini nallıyor.

1925

MAKİNALAŞMAK

trrrrum,
trrrrum,
trrrrum!
trak tiki tak!
Makinalaşmak
istiyorum!

Beynimden etimden iskeletimden
geliyor bu!
Her dinamoyu
altıma almak için
çıldırıyorum!
Tükrüklü dilim bakır telleri yalıyor,
damarlarımda kovalıyor
oto-direzinler lokomotifleri!

trrrrum,
trrrrum,
trrrrum!

trak tiki tak
Makinalaşmak
istiyorum!

Mutlak buna bir çare bulacağım
ve ben ancak bahtiyar olacağım
karnıma bir turbin oturtup
kuyruğuma çift uskuru taktığım gün!

trrrrum!
trrrrum!
trrrrum!
trak tiki tak
Makinalaşmak
istiyorum!

1923

AÇLARIN GÖZ BEBEKLERİ

Değil birkaç

değil beş on

otuz milyon

aç

bizim!

Onlar

bizim!

Biz

onların!

Dalgalar

denizin!

Deniz

dalgaların!

Değil birkaç

değil beş on

30,000,000

30,000,000!

Açlar dizilmiş açlar!

Ne erkek, ne kadın, ne oğlan, ne kız
sıska cılız

eğri büğrü dallarıyla

eğri büğrü ağaçlar!

Ne erkek, ne kadın, ne oğlan, ne kız

açlar dizilmiş açlar!

Bunlar.!

yürüyen parçaları

o kurak

toprakların!

Kimi

kemik

dizlerine vurarak

yuvarlak

bir karın

taşıyor!

Kimi

deri... deril

Yalnız

yaşıyor

gözleri!

Uzaktan

simsiyah sivriliği

nokta nokta uzayıp damara batan

kocaman başlı bir nalın çivisi gibi

deli göz bebekleri,

göz bebekleri!

Hele bunlar

Hele bunlarda öyle bir ağrı var ki,

bunlar

öyle bakarlar ki!....

Ağrımız büyük!

büyük!

büyük!

Fakat

artık imanınıza inemez tokat!

Demirleşti bağırmız,
çünkü ağrımız

30,000,000

deli göz bebekleri!

göz bebekleri!

Ey

beni

ağzı açık

dinleyen adam!

Belki arkamdan bana

bu kalbini

haykırana

“kaçık,,

diyen, adam!

Sende eğer

ötekiler

gibi kazsan,

bir mânâ

koyamazsan

sözlerime

bak bari gözlerime;

Bunlar:

Deli göz bebekleri

gözbebekleri!

1922

GÖVDEMDEKİ KURT

Sen
benim
minare boyunda çam gövdeme,
yumuşak
beyaz
bir kurt gibi girdin,
kemirdin!
Ben
barsaklarında solucan Makdonaldı besleyen
İngiliz amelesi gibi taşıyorum
seni içimde!

Biliyorum
kabahat kimdel

Ey ruhu lortlar kamarası kadın!
Ey uzun entarili tüysüz Puankarel
Karşımda:
demirleri kıp kızıl
bir şömendüfer ocağı gibi yanmak
senin en basit hünerin;
Yene en basit hünerin senin
buzun üstünde bir paten gibi kıvranmak!
Soukl
Sıcak!
Kaltak!

dur!

Yumuşak

beyaz

kıvrılışlarıyla

beynime giriyorsun

kemiriyorsun!

Oraya giremezsin!

Onu kemiremezsin!

Yumuşak

beyaz

kıvrılışlarıyla

beynime giren kurdu

çürük bir diş çeker gibi söktüm!

Epeyce ter döktüm!

Bu sonuncuydu

bir daha olmayacak!

1924

BAHRİ HAZER

Ufuklardan ufuklara
ordu ordu köpüklü mor dalgalar koşuyordu;
Hazer rüzgârların dilini konuşuyor balam,
konuşup coşuyordu!

Kim demiş “çört vazmi!,”

Hazer ölü bir göle benzer!

Uçsuz bucaksız başı boş tuzlu bir sudur Hazer!

Hazerde dost gezer, e.....y!..

düşman gezer!

Dalga bir dağdır

kayık bir geyik!

Dalga bir kuyu

kayık bir kova!

Çıkıyor kayık

iniyor kayık,

devrilen

bir atın

sırtından inip,

şahlanan
bir ata
biniyor kayık!

*Ve türkmen kayıkçı
dümenin yanında bağdaş kurup oturmuş.
Başında kocaman kara bir papak;
bu papak değil:
tüylü bir koyunu karnından yarıp
geçirmiş başına!
Koyunun tüyleri düşmüş kaşına!*

çıkıyor kayık
iniyor kayık

*Ve kayıkçı
"Türkmenistanlı bir buda heykeli,, gibi
dümenin yanına bağdaş kurup oturmuş,
fakat, sanma ki hazerin karşısında elpençe divan durmuş!
O bir Buda heykelinin
taştan sükunu gibi kendinden emin
dümenin yanına bağdaş kurup oturmuş.*

Bakmıyor
kayığa
sarılan
sulara;

Bakmıyor
çatlayıp
yarılan
sulara!

Çıkıyor kayık
iniyor kayık

devrilen
bir atın
sırtından inip
şahlanan
bir ata
biniyor kayak!

—Yaman esiyor be kara yel yaman!
Sakın özünü Hazerin hilesinden aman!
Aman oyun oynamasın sana rüzgâr!

—Aldırma anam ne çıkar?
ne çıkar
kudurtsun
kara yel
suları,
Hazerde doğanın
Hazerdir mezarı!

Çıkıyor kayak
iniyor kayak
çıkıyor ka...
iniyor ka...

Çık...
in...
çık...

1928

YANGIN

Gece siyah, yol siyah,
ev beyaz, bembeyaz,
fener sarı!.
Siyah, beyaz, sarı!

Yolda gezen gecenin
kör gözlerinde kara gözlükleri var..
Geniş kanatları kar
martılar
oturmuşlar evin damına.
Beyaz ev benziyor bir şimal akşamına!..
Fenerin dört camına
dört hastanın dayanmış alınları!..
Fener sarı.
Ev beyaz.
Gece siyah.
A....h!

“Siyah gece,
beyaz kar...

Rüzgâr..

Rüzgâr!..

Camlar kırıldı!

Hastaların sap sarı

ahınları

kıpkızıldı!.

Kıpkızıldı kan içinde!

Bir an içinde:

Gece kızıl, yer kızıl

ev kızıl, fener kızıl

kızıl kızıl, kızıl!..

YANAR DAĞ

Kesildi yanar dağın şah damarı!
Kara toprak altındaki ağlamaları:-
fıskırıyor, haykıran

kan

rüzgârı şeklinde!

İsyanı dinleyiniz yanar dağın ağzından!

Boğazından:-

güneşleri

kırmızı balonlar gibi fırlatıyor dumanlara!.

Bir alev su halini vermiş ummanlara:

yanar dağın

yanan gönül

kızılığ!..

Varsın otursun, istiyenler dört duvardan evinde!.

Kartal kayalardan seyredelim biz

kanayan gönüllerin

göke vuran rengini!

Etimizi saran yünü parçalayarak

çırılçıplak

yıkanalım çelik çubuklar gibi yanardağın alevinde!

Yıkanalım!.

Yanalım!

SAN'AT TELAKKİSİ

Bazan ben de gönül ahlarımı
çekerim birer birer
kan kırmızı yakut bir tespih gibi,
ve bu kıızıl pırıltılı tespihin ipi
sırma saç tellerindendir...

Fakat
benim
şirime ilham veren perimin
omuzlarında açılan kanat:
asma köprülerimin
demir putrellerindendir!.

Dinlenir,
dinlenmez değil
bülbülün güle karşı feryatları..
Fakat asıl
benim anladığım dil:-
Bakır, demir, tahta, kemik ve kirişlerle çalınan
Bethovenin sonatları..

Sen istediğin kadar

tozu dumana katar
sürebilirsin atını!..
Ben değişmem
en halüsütdem

arap atına;
saatte 110 kilometrelik sür'atını
demir raylarda koşan
demir beygirimin!.

İri şaşkın bir sinek gibi takılır bazan gözüm
odamın köşesindeki usta örümcek ağlarına..
Lakin asıl hayranım ben:—
halikleri mavi gömlekli mimarlarım olan
77 katlı beton-arme dağlarına!

Erkek güzeli
"Biblos ilâhı genç Adonis,"
köprü başında karşıma çıksa,
belki bakmadan geçerim de;
Filozofumun yuvarlak gözlüklü gözüne,
ve ateşçimin
dört köşe terli bir güneş gibi yanan yüzüne
bakmadan geçemem!..

Ben
elektirikli tezgâhlarımda doldurulan
üçüncü nevi hazır cigara içerim de,
isterse Samsunun olsun
tütünü kâğıda elimle sarıp içemem!..
Değişmedim
değişemem

Havvanın çırıl çıplaklığına
meşin kasketli meşin ceketli karımı!..
Belki benim "tab'i şairanem," yok?!
Neyleyim!.

Toprak anamın çocuklarından çok
seviyorum:—
kendi çocuklarımı!

KORSAN TÜRKÜSÜ

İşte..

geniş ağızlı palalar gibi pırıldıyor güneşte,
kulakları altın küpeli korsanların türküsü:

Donna Madonnanın yuvarlak
kalçaları gibi oynak
fiçilerden
içtik İspanyol şarabını!
Karıştı Madrit oruspularının kanı
kanımıza!

Beşyüz baş zenciyi zencire vurduk,
üç direkli kadirgayı doldurduk,
aldık yükü
geliyoruz!

Taze balık gibi çıktık denizden;
korkma bizden
tombul, esmer kollarını aç Madonna!
Afrikada gözü kanlı korsanız amma
Lizbonda namuslu bezirgânız!

Kaçıyor kara çıplak derilerin sürüsü!

Kaçırma vur bir yandan

durma doldur öbür yandan:

Donna Madonnanın yuvarlak

kalçaları gibi oynak

fiçılardan

erimiş altın gibi akan

İspanyol şarabını!

Karışsın Madrit oruspularının kanı

kanımıza!

RODOS HEYKELİ

Ayağına 45 numro Amerikan kundurası geçirmiş
bir RODOS HEYKELİ gibiyim!

Sigorta şirketleri

Sigortalıyor beni 101 seneye.

Herkes

gözlerinin bebeğine sığmıyan vücudumu
yekpare mermer sanıyor.

Halbuki ben

dev gövdemin

kof bir alçı kalıp olduğunu biliyorum.

Biliyorum,

hesabettim:

Sayısı 10 lar evini doldurmıyan senelerden sonra
geniş göğsüm
çatlıyacak!

Kafamda bunun yalnız bir ağrısı var,
o da şu:

Buradan

oraya

gitmek için

asma köprü kuranlara,

daha ben

cüsseme yaraşan putrelleri götürmedim!

Zaman az!

Geniş göğsüm

çathıyacak!

45 numro Amerikan kunduralarımla

dekametroluk adımlar atsam da kâfi değil.

Koşmak lâzım,

Olimpiyat yarışlarında gibi koşmak,

KOOOOOŞ-MAK!!

1923

“JOKOND” isimli manzum romanın
birinci kısmından bir iki kroki

JOKONDUN HATIRA DEFTERİNDEN PARÇALAR

Paris. 15 Mart 1924.

Luvur müzesi.

Luvur müzesinde artık canım sıkılıyor.
Can sıkıntısından çok çabuk bıkılıyor.
Baktım artık canımın sıkıntısından.
İçimdeki bu ruh yıkıntısından
aldı fikrim şu hisseyi:
Müzeyi
gezmek iyi,
müzelik olmak fena!

Ben bu maziyi hapseden saraya
öyle ağır bir hükümle kondum ki.
çatlarken sıkıntıdan yüzümde yağlı boya
mecburum durup dinlenmeden sırtmaya.

Çünkü

ben o Floransalı Jokondum ki
Floransadan daha meşhurdur tebessümüm.

Luvur müzesinde artık canım sıkılıyor,

ve mademki maziyle konuşmaktan çabuk bıkılıyor,
ben

karar verdim buğünden itibaren
bir hatıra defteri tutmağa
Belki dahli olur bugünü yazmanın
dünü unutmaya.

Lâkin acayip bir yerdir Luvur.

Burda belki bulunur:

İskenderi Kebirin

kronometreli Lonjin saati,

Fakat

bulunmaz yüzparalık bir kurşun kalem,
ve bir tabaka temiz defter kâadı.

Lânet olsun Luvrına, Parisine!

Yazarım ben de hatıratı

muşambamın tersine.

Ve işte:

Kırmızı burnunu eteklerine sokan,

Saçları şarap kokan

miyop bir Amerikalının

aşırınca cebinden mürekkepli kalemini

başladım hatıratıma.

Yazıyorum sırtıma:

tebessümü meşhur olmanın elemi!

18 Mart. Gece

Luvur uyudu.

Zulmette Venüsün kolsuz vücudu

benziyor bir harbiumumî neferine..

Parlıyor bir Şövalyenin altın miğferi:

vurdukça gece bekçilerinin feneri

karanlık bir resmin üzerine.

Burda

Luvurda

benziyor günlerim birbirine

tahta bir mik'abın dört tarafı gibi.

Başım keskin kokularla dolu

bir ecza dolabının rafı gibi.

20 Mart

Hayranım Felemenk ressamlarına:

Süt ve sucuk tacirlerinin tombul madamlarına

kolay mı üryan bir ilâhe edası vermek?

Lâkin

isterse ipekli don giyinsin

inek + ipekli don = inek!

Dün gece

bir pencere

açık kalmış.

Felemenkli üryan ilâheler soğuk almış.

Bugün

bütün gün

ziyaretçilere

çevirip dağ gibi pembe çıplak gerilerini

aksırıp öksürdüler.

Tutulmuşum ben de nezleye.

Nezleli bir tebessümle gülünç olmayım diye,

ziyaretçilerden gizliye gizliye

burnumu çekip durdum.

1 Nisan

Bu gün bir Çinli gördüm.

Başı perçemli Çinlilere benzer yeri yok!

Ne de çok

baktı bana!

Bilirim ki ben

Fil dişini ipek gibi işliyen

Çinlilerin tevecchü

atılamaz yabana.

20 Nisan

Çin hadisesiyle meşgul gazeteler .
Anhyorum ki artık,
Kaf dağından gelen ejder
altın semasında Çinimâçin yurdunun
gerdi kanat .

Fakat

Bu işte yalnız Britanya lordunun
tüyleri yolunmuş bir kuş
gibi matruş
gırtlığı değil,

kesilecek
Konfoçyosun
uzun
seyrek
sakalı da

22 Nisan

Dün gece bir amerikan zurnasıyla,
12 beygirlik bir Fordun kornasıyla
bir rüyadan uyandım.
Ve bir lâhza gördüğüm
bir lâhzada öldü .

Gördüğüm durgun mavi bir göldü !
bu gölde canımın çekik gözlü canı
yaldızlı bir balığın sarılmıştı boynuna .
Ben gidiyorum ona
sandahın çinişi bir çay fincanı ,

açtığım yelken
kamış bir japon
şemsiyesinin
nakışlı ipeğinden.

2 Mayıs

Bugün Çinlim gelmedi

5 Mayıs

Bu gün de yok

8 Mayıs

Benziyor günlerim
bir İstasyonun
bekleme salonuna.
Gözlerim dikili demir yoluna.

10 Mayıs

Yunan heykeltraşları!
Selçuk elinin çini nakkaşları!
Cemşide ateşle halı dokuyanlar!
Çölde hecinlere kaside okuyanlar!
Vücudunun raksı rüzgâr gibi esen!
Bir kırat mücevheri 36 köşeli kesen!

Ve sen

beş parmağında beş hüner taşıyan

Mikel Anj usta!

Haykırın ilân edin düşmana dost:
Pariste fazla bağırmış diye

ÇİN

SEFİRİNİN

camını kırmış diye,
sevgilisi Jokondun

Fransa hududunun
atılmış haricine!

Çinden gelen sevgilim gitti Çine!

Ve ben artık
bilemem kimlere derler Leylâ ile Mecnun?
O pantolonlu Leylâ
Ben eteklikli Mecnun değilsem!

Ağlaya bilsem a...h
ağlaya bilsem!

13 Mayıs

Bugün tam benim önümde
kanlı ağzının
boyasını tazeleyen
bir ev kızının
elindeki aynaya ilişince gözüm,
parçalandı kafamda şöhretimin teneke tacı.
İçimde kıvranırken ağlamak ihtiyacı
dudaklarım kırıttıyor,
pişmiş bir domoz kellesi gibi suratım sırtıyor.

Dilerim ki
kübist bir ressama fırça olsun kemikleri
Lenar dö Davinçinin,
boyalı elleriyle sarılıp boğazıma,
altın kaplama bir diş gibi ağzıma,
bu mel'un tebessümü taktığı için!

1929

*Yakında bu romanın
tamamı çıkacak*

BERKLEY

Behey
Berkley !
Behey on sekizinci asrın filozof peskoposu .
Felsefenden tüten Günlük kokosu
başımızı döndürmek içindir.
Hayat kavgasında bizi
dizüstü süründürmek içindir.

Behey
Berkley,
Behey allahın
Cebraîl şeklindeki Ezraîli,
Behey on sekizinci asrın en filozof katili !
Hâlâ geziyor İskoçya köylerinde
adımlarının sesi.
Hâlâ uluyor adımlarının sesine
tüyleri kanlı bir köpek.
Hâlâ .
her gece titreyerek
görüyor gölgeni İskoçya köylüleri
evlerinin
camlarında!
Hâlâ
kanlı beş parmağının izi var
o beyaz buzlu camlar gibi şimal akşamlarında !

Behey

Berkley!

Behey meyhane kızlarının kara cübbeli kavalyesi,

kıralın şövalyesi,

sermayenin altın sesi,

ve allahın peskoposu !

Felsefenden tüten günlük kokusu

başımızı döndürmek içindir.

Hayat kavgasında bizi

dizüstü süründürmek içindir !

Her kelimen

kelepçelerken

bileklerimizi,

kıvrılan

bir yılan

gibi satırların

sokmak istiyor yüreklerimizi .

Beli hançerli bir İsaya benziyor resmin.

Sivriliyor kitaplarından ismin

sivri yosunlu ucundan

kızıl kan

damlıyan

yeşil bir diş gibi .

Her kitabın

diz çökmüş önünde rabbın

kara kuşaklı bir keşiş gibi .

Sen bu kıyafetle mi bizi kandıracaktın,

inandıracaktın ?

Biz İsanın vüslatını bekleyen

bir rahibe değiliz ki !

Behey

Berkley!

Behey tilkilerin şahı tilki !

Çalarken satırların zafer düdüğü ,
küçük bir taş parçasının en küçüğü
imparatorların imparatoru gibi çıkınca karşısına,
hemen anlaşılmak için
bir kapu açıyorsun ,
binip allahının sırtına
soldan geri kaçıyorsun !

Kaçma dur!

Her yol Romaya gider ,
— bu belki doğrudur —

fakat

fikri evvel gören her felsefenin
safсата iklimidir yelken açtığı yer !

Bu bir hakikat

— hem de mutlak cinsinden — !

İşte sen

işte senin felsefen :

Sen o sarı kırmızı rengini gördüğün

cilâhı derisine parmaklarını sürdüğün,
parlak

yuvarlak

elmaya :

“Fikirlerin bir

terkibidir,,

diyorsun!

Dışımızda bize bağlanmadan

var olan

varlığı

inkâr ediyorsun !

Şu mavi deniz

şu mavi denizde yüzen beyaz yelkenli gemi ,
kendi kendinden aldığı fikirlerdir , öyle mi ?

Mademki kendi fikrindir yüzen gemi ,

mademki kendi fikrindir ünman,

ne zaman var

ne mekân !

Ne senin haricinde bir vücut
ne senden evvel kimse mevcut ,
ne senden sonra kâinat baki
bir sen
bir de allah hakikî !

Lâkin ey kara meyhanelerin sarhoş papazı!
Senin dışında değil miydi
kılı kollarında kıvranan meyhanecinin kızı ?
Yoksa kendi altında sen
kendinle mi yattın ?
Diyelim ki senden evvel baban yok
İsa gibi .
Yine fakat bacakları arasından çıktığın
Meryem gibi bir anan da mı yok ?
Diyelim ki yap yalnızsın
Turu Sinada Musa gibi,
ne yazık! Tevratını okuyan da mı yok!
Çok yalan söylemişsin çok !

Sen emin ol ki Berkley
— olmasan da zarar yok —
bu şi're benzer yazıda hissene düşen şey:
biraz alay
biraz şaka
ve bir kaç tokat
— eldivensiz cinsinden —

Neyleyim?
Neş'e kavganın musikisidir.
Kavgada kuvvetini kaybetmiş gibidir biraz
neş'enin çelik ahengini duymayan adam
neş'e . . . iyi şeydir vesselam,
— baş döndürmezse eğer—

Ve işte bizimkiler
güldüler mi,
ağız dolusu gülüyorlar.

Kabahat onların kuvvetinde.

yoksa ne sende

ne de bende!

Dinle Berkley!

— dinlemesen de olur —

Biz dinleyelim :

Beynimiz bal yoğuran

bir kovan.

Ona balı dolduran

arıdır hayat

Aldığımız hislerin

sonsuz derin

pınarıdır kâinat !

Kâinat geniş

kâinat derin

kâinat uçsuz bucaksız!

Biz onun parçaları,

biz ondan doğan bir sürü bacaksız!

Biz o bacaksızların

— anasını inkâr etmeyen cinsi —

Çünkü biz

Emredenlere Emir verenlerden değiliz!

Bağhyız toprağa

kahın halatlar gibi kollarımızla !

Çelik dişleri şimşekli çarklılar

koparıırken kara toprağın esrarını,

biz

seyretmedeyiz

cihan içinden cihanların

doğuşunu;

kehkeşanların

gümüş aydınlığında !

Görmüşüz,

görmedeyiz

yılların yollarında toprak oluşunu

kızıl kadife dudaklı kızların!

Çiziyor hareketi gözlerimize

sonsuz maviliklerde

kuyruklu yıldızların

sırma saçlarından kalan izler!

Her habbe koynunda bir kubbeyi gizler!..

Şu denizler ,

şu denizlerin üstünde denizler gibi esen ,

rüzgârların uğultusu.

Şu ipi kopmuş

inci bir gerdanlık gibi damlıyan su ,

şu bir damla su,

uzaklaştıkça , yaklaşılan

hakikatı gizler..

Her yeni ummanla beraber

bir yeni imkân !

Kâinat geniş

kâinat derin

kâinat uçsuz bucaksız !

Behey !

Berkley !

Behey bir karış boyuna bakmadan

karpatları inkâr eden cüce

Ahrete gittiysen eğer

oradan bir taç gönder ,

süslemek için allah'ın kafasını !

Fakat buradan

topla hemen tarağını tasını ,

Haraç mezat!

Haraç mezat!

götür pazara bir pula sat :
Topraktaki saltanatın
göke çıkan tahtını !

Yok üstünde tabiatın
tabiattan gayrı kuvvet !..

Tabiat geniş
tabiat derin
tabiat uçsuz bucaksız !.

1926

HER KİTABIMIN SON SÖZÜ

Sen sanma ki san'atın
damagında tadı var
acı bir hıyar
lezzeti gibi..
Mıs'ralarında yok benim
göz yaşlarımın tadı,
Şiirlerim içilmez
ingiliz tuzu gibi

19.....

PL
248
H45S4

Hikmet, Nazım
835 [i.e. Sekizyüzotuzbeş]
satır

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

